

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA – INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Korak na bolje

OBISK PREDSEDNIKA SKUPŠČINE SRS, SERGEJA KRAIGERJA V SEŽANSKI TOVARNI RADIJSKIH SPREJEMNIKOV

Minuli teden je obiskal Sežano predsednik republiške skupščine tov. Sergej Kraiger. Svoj obisk je namenil več organizacijam v sežanski občini, občinski skupščini sami in aktivom družbeno političnih organizacij.

V tovarno radijskih sprejemnikov v Sežani je prispel približno ob 11. uri dopoldne. Pred vhom v tovarno sta ga sprejela in mu izrazila dobrodošlico v imenu ZP direktor PSO Metod Rotar, ki je nadomeščal odsotnega generalnega direktorja, v imenu tovarne pa direktor Stane Pavlin.

Najprej si je ugledni gost v spremstvu še nekaterih funkcionarjev občinske skupščine Sežana in povabljenih novinarjev ogledal tovarniške prostore in se pri tem živo zanimal za tehnološki potek proizvodnje. Direktor tovarne Stane Pavlin mu je obrazložil kako potekajo posamezne faze dela, začenši od mehanske obdelave pločevine do končne kontrole že izgotovljenih sprejemnikov in stabilizatorjev. Ob koncu obiska v tovarni si je predsednik Kraiger ogledal v posebni sobi razstavljen celotni sortiment radijskih sprejemnikov in TV stabilizator iz sedanje proizvodnje sežanske tovarne.

Ker sežanska tovarna nima primernega prostora za razgovore so predsednik, člani občinske skupščine, predstavniki našega podjetja in novinarji odšli v bližnji hotel Triglav in posedli k razgovoru o splošni problematiki tovarne in njeni sanaciji.

Direktor tovarne Stane Pavlin je najprej prikazal celotni gospodarski položaj tovarne glede na minulo obdobje. Poslovna izguba, ki je bila v začetku leta še dokajšnja, se sedaj postopno znižuje. Tovarna je že dosegla z raznimi ukrepi, kot so znižanje stroškov, manjšo akumulacijo, nastala izguba pa je le rezultat velikih stroškov, ki izvirajo iz blokiranega žiro računa.

Najbolj razveseljivo je, da so v tovarni povečali dohodek v primerjavi s prejšnjim obdobjem celo za osemkrat. Trenutno je zaposlenih v tovarni 335 delavcev, povprečje OD se je popravilo v zadnjih mesecih na 640 ND, kar je še vedno premalo, vendar že dosti bolje kot v minule obdobju z začasno upravo. V tovarni so izdelali vrsto novih

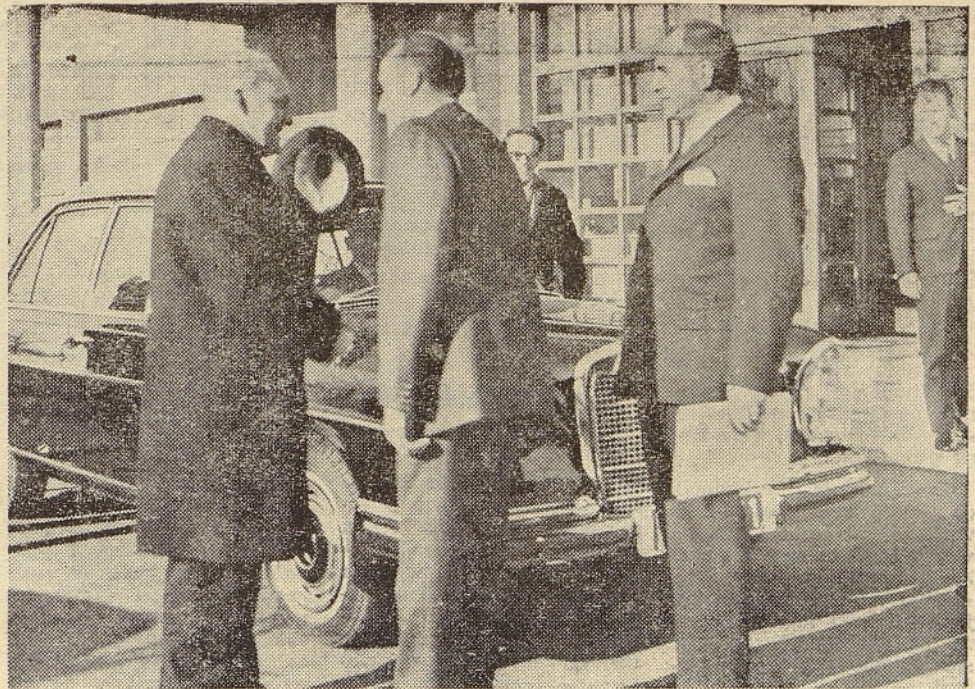
pravilnikov: o nagrajevanju, delovnih normah itd.

Poglavitna sprememba je, da so v tovarni prenehali z iskanjem krivcev za nastali položaj zunaj tovarne in se obrnili navznoter. Posledice tega so že sedaj vidne, hkrati pa je tovarna v svoji poslovni politiki opustila zastareli proizvodni koncept in ga nadomestila s tržnim, ki garantira prodajo izdelkov sedaj in v prihodnje. Tovarna je za naslednje leto planirala proizvodnjo 70.000 sprejemnikov v glavnem tipa Portorož, ker je tržišče zelo ugodno sprejelo to vrsto radijskega sprejemnika, nadalje nekaj tisoč TV stabilizatorjev in za 8 milijonov ND storitev, kot je navijanje transformatorjev in podobno. S tem programom bo tovarna zaposlila vso delovno silo.

Vzlic lepim načrtom pa se vodstvo tovarne zaveda, da mu sedanja proizvodnja ne daje dovolj akumulacije za poravnavo izgub. Njena perspektiva sloni na povezavi z nekó svetovno tovarno radijskih sprejemnikov. Glede tega je tovarna že navezala stike z nekimi uglednimi firmami, vendar razgovori še trajajo, odločitve še ni.

Poseben problem predstavljajo v tovarni cene radijskih sprejemnikov, ki so za približno 30% nižje od cen na tujih tržiščih. Zaradi zelo ostre konkurence domačega proizvajalca ostajajo cene iz leta v leto na isti ravni.

Besedo je prevzel nato namestnik generalnega direktorja direktor PSO Metod Rotar. Povedal je, da v ZP ISKRA proučujemo možnosti za (Dalje na 2. strani)

Predsednika Sergeja Kraigerja sta ob prihodu v sežansko tovarno radijskih sprejemnikov pozdravila v imenu ZP direktor PSO Metod Rotar in v imenu tovarne direktor Stane Pavlin

PO LETNI KONFERENCI ZK TOVARNE »ELEKTROMECHANIKA«

Telefonija je bodočnost »Elektromehanike«

Na konferenci ZK Elektromehanike 27/11-1969 (o kateri smo pisali že v prejšnji številki našega glasila) je bilo večje število komunistov, ki so se priglasili k razpravi o problematiki, ki jo je nakazal referat sekretarja ZK Elektromehanike tov. Franceta Pogčnika, dipl. ing.

Tako je tov. Ivan Cvar govoril o problematiki izobraževanja, o problematiki nagrajevanja v tovarni in o naporih vodstva in samoupravnih organov pri reševanju teh težkih problemov.

Tov. Jaka Vehovec je razpravljaval o potrebni notranji ureditvi (konsolidaciji) kolektiva Elektromehanike in opozoril na nujnost sodobnega organiziranja procesa poslovanja.

Tov. Boris Kryštufek je v svoji razpravi poudaril nujnost spoznanja celotnega kolektiva Elektromehanike, da ima za tovarno največji pomen telefonija, ki pomeni osnovno in trdno bodočnost tovarne. V evropskem merilu je Jugoslavija po priključkih

na 100 prebivalcev na predzadnjem mestu, takoj izpred Albanije s pribl. 7 priključki (medtem ko jih ima Švedska skoraj 50 na 100 prebivalcev).

Direktor Elektromehanike je nadalje govoril tudi o cenah izdelkov ter o cenah materialov, ki so se v zadnjih 4 letih dvignile za 28%, medtem ko so cene izdelkov ostale skoraj nespremenjene, oz. take, kakršne je trg pripravljen plačati (in niso odvisne od tovarniške lastne cene ali pa celo njenih želja, — op. pisca).

Kljub odpravi subsidiarne odgovornosti v ZP s. l. 1. 1969 pa obstaja znotraj Iskre še večje število »neporavnanih računov« tako za izgube Avtomacije, tovarne Radijskih sprejemnikov, Sežana, Orodjarne, Ljubljana, Mikron... pri čemer bo določen sedež bremena bremenil tudi Elektromehaniko — »na škodo naših OD«, je dejal tov. Kryštufek.

Svojo razpravo je zaključil s pozivom vsem komunistom in vsem delavcem Elektromehanike, da »bodimo do lastnega dela in sosedovega dela kritični. Napnimo vse sile, da bomo izpolnili vse plane, ki smo jih zastavili, ker le izpolnjevanje teh nam omogoča dajati več sredstev i za modernizacijo tehnologije (in strojne opreme) i za OD. Ta poziv velja vsem, in predvsem mladini!

Tov. Pavle Gantar je govoril o pripravah na novi statut ZP, o težah statuta, o Tovarni orodja Ljubljana, prekrivanju proizvodnih programov znotraj ZP ter o potrebi po skupni poslovni politiki vseh organizacij ZP in o skupni politiki nagrajevanja (OD),

skupni na osnovi medsebojnega dogovora vseh organizacij ZP.

»Samo OD, oz. način nagrajevanja niso krivi za odhajanje strokovnjakov, kakor tudi OD po novem predlogu niso garancija, da strokovnjaki ne bi še nadalje odhajali«, to je bila nekaka vsebina razprave tov. Ivana Grosa, pa tudi inž. Sekne je govoril o važnosti pravilne organizacije dela.

»Da bi se moral vpliv 330 komunistov v Elektromehaniki bolj čutiti v vsej družbeno politični aktivnosti v tovarni okoli obravnave predloga novega statuta in drugih temeljnih aktov tovarne in ZP ter v organih samoupravljanja kot se to čuti danes«, je bilo mnenje tov. Naceta Pavlina, ki je nadalje menil, da »danes iz vrst ZK izstopajo večinoma karieristi, ker so uvideli, da jim članstvo v ZK ne zagotavlja privilegijev.«

Tov. Šmid je kritiziral sedanje oportunistično vedenje nekaterih komunistov, ki nočejo sodelovati v samoupravnih organih z raznoraznimi izgovori. Ta problematika bo pereča prav sedaj, ko se nam bližajo volitve v te organe.

V nadaljevanju razprave je tov. Šmid poudaril potrebo po nenehnem izobraževanju vseh delavcev, posebno pa so dodatnega znanja o vodenju ljudi (odnosi s podrejenimi) potrebni vsi vodstveni ljudje od predelavca navzgor.

Tudi o »dogodkih v orodjarne in vsem kar je s tem v zvezi, da je bilo kolektivno premalo pojasnjeno, zato so zavogalne govorice pač izkrievile dejansko stanje.

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ustanovni občni zbor Planinskega društva ISKRA bo 19. decembra ob 17. uri v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova ulica 4, soba 16 v prvem nadstropju

Ljubitelji planin pridite!

(Nadaljevanje s 1. strani)

ustanovitev posebne interesne skupnosti takoimenovane »zabavne elektrone«, v katero bi se vključila tudi tovarna radijskih sprejemnikov. S tem bi zlasti dosegli boljšo medsebojno povezavo in delitev proizvodnega programa zainteresiranih organizacij v združenem podjetju.

Tovarna rabi približno 3 milijone ND za novo tehnološko opremo, brez katere se ne da več zamisliti moderne proizvodnje.

Glede prodaje je pripomnil da ISKRA PSO proda sedaj vse sprejemnike in bi jih še več, če bi jih tovarna izdelala. Za naslednje poslovno leto obstaja velik problem prodaje, kajti PSO ima možnosti za prodajo 100.000 radijskih sprejemnikov, tovarna v Sežani pa jih bo izdelala le 70.000.

V diskusijo je nato posegel generalni sekretar Pavel Gantar. Povedal je, da sedanji odnosi med tovarnami temelje na tržnem principu. Upravni odbor podjetja je v dolgi in izčrpani razpravi o problematiki sežanske tovarne ugotovil, da je proizvodnja radijskih sprejemnikov za ISKRO nujna, med drugim tudi zaradi lastne proizvodnje sestavnih delov. Upravni odbor se je odločil tudi za neko obliko subvencije v tovarni, vendar je delavski svet podjetja zavrnil ta predlog.

V razgovor je nato posegel še predsednik Sergej Kraiger z mnenjem, da morajo odnosi med posameznimi organizacijami združene ISKRE temeljiti vsekakor na poslovnem interesu. Poudaril je zaskrbljenost glede nizkih osebnih dohodkov zaposlenih delavcev v tovarni in da se mora podjetje mnogo bolj angažirati pri urejevanju notranjih problemov.

V razpravo sta nato posegla še sedanji in bivši predsednik občinske skupščine Sežana. Zlasti razprava zadnjega je temeljila na zgodovinskih dejstvih, ki v ničemer ne razjasnjujejo sedanji položaj tovarne in tudi ne prispevajo k njeni hitri sanaciji.

Marjan Kralj

Ob uveljavljanju nove zakonodaje v ZP

Ze več kot mesec dni tečejo obširne razprave o Tezah novega statuta ZP Iskre. Te teze so obravnavali v okviru ožjega in razširjenega političnega aktiva družbeno-političnih organizacij ZP — razširjenega kolegija direktorjev, kakor tudi s predstavniki Republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva SRS, delno pa so bile »Teze« posredovane Predsedstvu Centralnega sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

Osrednja točka obravnave je bil predlog, da se na nivoju ZP namesto dosedanjega upravnega odbora formira poslovni odbor. Zanimivo je poudariti, da tekom obravnav ni bilo nasprotujočih si mnenj glede sestava, mandatorstva in mandatne dobe predvidenega poslovnega odbora — nasprotno prisotni so smatrali da bo PO sestavljen iz direktorjev organizacij ZP kot izvršilni kolektivni organ delavskega sveta ZP v prihodnje bolj učinkovit. Predsedstvo sindikalnega odbora ZP je prelagane teze podprlo. Menimo namreč, da z razreševanjem dosedanjih odprtih problemov in njegovo učinkovitostjo ne moremo biti zadovoljni, ker dosedanji člani upravnih odborov niso imeli možnosti in vpliva, da bi se njihove odločitve realizirale dosledno in v predvidenih rokih

»PREVELIKA NESKLADJA MED POSAMEZNIMI ZVRSTMI ZDRUŽENEGA DELA NE VPLIVAJO SPODBUDNO NITI POLITIČNO, NITI EKONOMSKO.«

Iz priloge »Dela« za praznik republike povzemamo misli oz. odgovore predsednika izvršnega sveta Skupščine SRS, Staneta Kavčiča. Zaradi aktualnosti jih objavljamo v celoti.

»Med dosežke tega leta bi poleg vseh že znanih pozitivnih pokazateljev uvrstil pred-

vsem spremembe v družbenih odnosih, utrjevanje samoupravljanja, povezovanje vseh vrst dela in vztrajnejša prizadevanja na podlagi lastnih moči.« je dejal predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič. »Seveda pa bi bilo zelo slabo, če bi zaradi nedvornih dosežkov kakorkoli, podcenili vse tiste negativne pokazatelje, ki bi jih združil pod skupno oznako — omahovanje in odpori doslednemu uresničevanju reforme! O teh omahovanjih in odporih smo zadnji čas že veliko govorili in zdaj se mi zdi predvsem pomembno, da se zares na vseh ravneh organiziramo tako, da bi bili sposobni dan za dnem utrjevati in razvijati vse tisto, kar je v skladu z reformo, in odločno udariti po vsem, kar reformo zavira, krha njeno ostrino ali vodi k brezperspektivnosti, izigravanju in umiku zaradi vsakodnevnih težav.«

Na kakšne težave in umike predvsem mislite?

Nedvomno smo imeli v zadnjem obdobju več protekcionizma in nekoliko manj selekcije. V Jugoslaviji več potrošimo, kot proizvedemo, in te neplačane račune bomo morali nekoč in nekje plačati. Tudi ekonomiji dela nismo vedno in povsod posvečali vse dolžne pozornosti. Mislim, da moramo znova uveljaviti več selekcije in odločno pristriči peruti državnemu protekcionizmu.

Ob neki priložnosti ste dejali, da uresničevanje tega ne bo ravno lahko in da se je treba tega že vnaprej zavedati. Na kaj ste tedaj predvsem mislili?

Predvsem menim, da si v vseh delovnih organizacijah tako v Sloveniji kot drugod po Jugoslaviji ravno ne želijo še več selekcije. Tudi tedaj, ko zahtevajo nadaljnje razvijane reforme, mnogi mislijo, da to že vnaprej pomeni avtomatično izboljšanje pogojev gospodarjenja za vse. To pa je iluzija. Uresničevanje sklepov, ki smo jih nedavno sprejeli na predsedstvu ZKJ, bo neogibno postavilo marsikatero gospodarsko organizacijo — vsaj trenutno — v še težji položaj. Prav zato bo potrebno narporno politično delo, marsikdaj tudi odkrita in močna ter brezkompromisna politična bitka.

Dejali ste, da so bili navzlic vsem zaostajanjem, ki jih resnično ne gre podcenjevati, tudi letos doseženi nedvomni rezultati. Katere od teh bi predvsem poudarili?

Naj ponovim tisto, kar sem nedavno že dejal v skupščini. Med letošnje uspehe lahko

štejemo večjo usmeritev gospodarstva k tržnosti in racionalizaciji; zelo visoko rast proizvodnje in izvoza; večjo poslovnost; postopno menjanje strukture, veliko število novih proizvodov; težnjo k diferenciaciji in tehnično poslovnemu združevanju; hitrejša zaposlovanje in povečano storilnost dela.

Bi lahko to ilustrirali z nekaj podrobnejšimi podatki in primeri iz Slovenije?

Letos bo dosežen porast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva za okoli 10, samo družbenega sektorja pa za okoli 11 odstotkov. Zaposlenost bo za približno 2,7 odstotka višja kot lani, produktivnost dela pa za 8 odstotkov, realni osebni dohodki pa za 5 odstotkov. V tem letu bo tudi izvoz blaga in storitev porastel za okoli 19 odstotkov, obseg industrijske proizvodnje pa za okoli 14 odstotkov. Če gledamo samo te številke, smo lahko zadovoljni. Žal, cena, ki smo jo morali plačati zanj z obsegom inflacije in nestabilnosti, precej zmanjšuje njihov pozitivni pomen. Mnoge številke in odstotki se nam vračajo kot stari znanci še iz leta 1965. To pa vzbuja skrb.

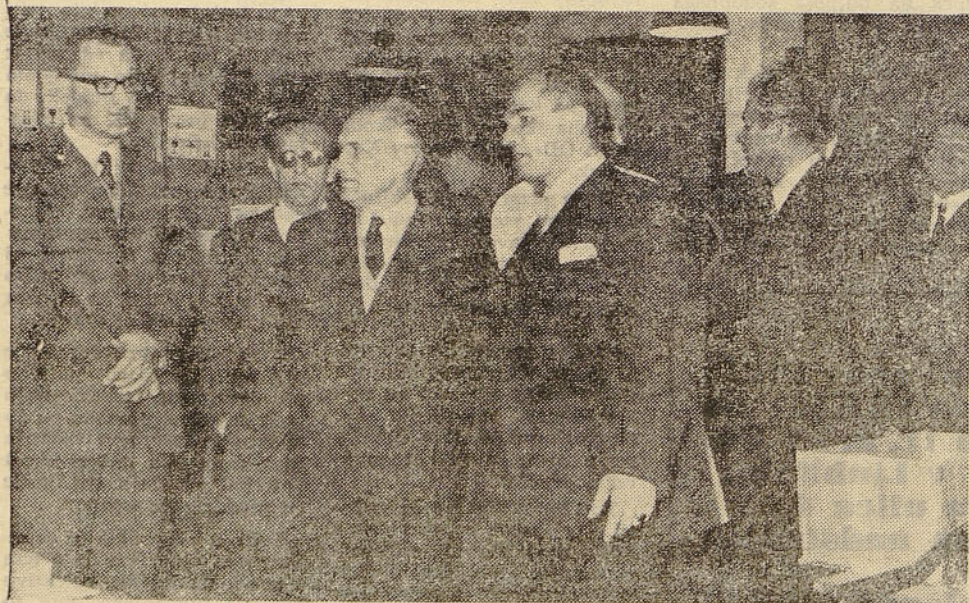
Se vam ne zdi, da so nekatere druge republike glede integracij v zadnjem času pred Slovenijo?

Verjetno. Čeprav se mi zdi, da so se tudi pri nas stvari premaknile z mrtve točke. Naj omenim železarno, turizem, kovinsko in lesno industrijo. Toda kljub temu je res, da hoče vsakdo biti sam vse dotlej, dokler more in zmore. To zmotno mnenje je zapreka integraciji.

Katere elemente vsebuje politika socialnega ravnesja vseh oblik združenega dela, ki jo je proklamiral sedanji izvršni svet v izjavi pred pol leta, v začetku svojega štiri letnega obdobja? V čem se bo ta politika predvsem odsvitala v prihodnjem obdobju? Ali sem prištevate tudi zavestno zmanjševanje socialnih razločkov?

Menimo, da je možno doseči najbolj optimalen in skladen družbeni in gospodarski razvoj pod pogojem, da so vsa področja družbene reprodukcije v nekem medsebojnem ravnotežju in povezanosti. Prevelika neskladja med posameznimi vrstami združenega dela ali tudi preveliki socialni in materialni razločki v naši družbi med delovnimi ljudmi ne vplivajo spodbudno — niti politično, niti ekonomsko. Zavestno zmanjševanje socialnih razločkov ali vsaj taki regulativni družbe, ki bi onemogočili povečevanje obstoječih socialnih razločkov, so

(Dalje na 3. strani)

Predsednik Sergej Kraiger se je ob ogledu v sežanski tovarni živo zanimal za proizvodnjo tovarne in vse kar zavira uspešno sanacijo poslovanja. Na sliki: skrajni na levi predsednik občinske skupščine Sežana Stane Čehovin, tretji predsednik Sergej Kraiger in četrti direktor tovarne v Sežani Stane Pavlin

Medsebojno ravnotežje

(nadaljevanje z 2. strani)

eden bistvenih činiteljev take politike. Doslej so bila na tej podlagi prizadevanja iz ekonomskega sveta usmerjena predvsem k nerešenim problemom med borci, v izobraževanju in med upokojenci, to se pravi k negospodarskim področjem. Odtod se je že začel ustvarjati napačen vtis, češ da je to politika, ki postavlja gospodarstvo in daje prednost potrošnji zunanega gospodarstva. To seveda ni res. Menim, da bomo v prihodnjem letu že odpravili temeljne razločke na teh področjih, zato se bomo morali v naslednjem obdobju usmeriti predvsem k razmeram v gospodarstvu, bolj točno rečeno, k tistemu delu gospodarstva, ki je na robu ali celo pod rentabilnostjo. Enostavno povedano, zmanjševati razločke znotraj gospodarstva, seveda ne s socialo, ampak z gospodarskimi posegi in ukrepi — v tem bo verjetno težišče takih prizadevanj izvršnega sveta v naslednjih letih.

Tu in tam v javnosti nastaja vtis, da je prvotni zamah pri pripravah na dolgoročni program razvoja Slovenije nekoliko zastal. Ali se strinjate s takimi mnenji? Katerih nalog se bo treba na po-

dročju dolgoročnega programiranja v prihodnjem letu še zlasti lotiti?

Nisem povsem enakega mnenja. Izdelava dolgoročnega koncepta bo imela razne poudarke. V začetku smo morali stvari postaviti predvsem politično in dati tej nalogi zelo močan poudarek tudi v javnosti. Odtod tudi mnenje, da smo bili zelo aktivni. Zdaj je poudarek na internem delu. Izdelujejo interne študije v raznih inštitutih, na gospodarski zbornici in v bankah. V to delo je vključenih na ta ali oni način veliko strokovnjakov. Toda vse to delo nima velikega javnega poudarka in publicitete — in zato občutek, da smo nekoliko popustili. V resnici pa napredujemo skoraj popolnoma v skladu s predvidenimi roki in časovno razporeditvijo nalog. To pa pomeni, da bo v glavnem konec prihodnjega leta ali v začetku leta 1971 delo končano. Seveda, če govorim o koncu, ne razumite tako, kot da ne bi bilo potrebno v bodoče stalno dopolnjevati in mogoče tudi spreminjati naše dolgoročne razvojne odločitve in spoznanja. To bo potrebno delati v skladu z razmerami in s praktičnimi izkušnjami, ki si jih bomo pridobili pri uresničevanju našega razvojnega programa.

Dopisnik iz tovarne v Novi Gorici je prispeval posnetek ob skromni proslavi, ko so 27. novembra izpolnili svojo letno proizvodno obveznost.

Naš izvoz v novembru

REALIZIRALI SMO GA V VREDNOSTI 811.548 DOLARJEV ALI S 101,5 %

Po seštevku celotnega izvoza vseh organizacij ZP smo izvozili v novembru za 811.548 dolarjev izdelkov in s tem izpolnili izvozni novembrski načrt s 101,4 odstotka. Rezultat je zelo ugoden, ker gre za čisti izvoz, brez prodaje izdelkov na domačem tržišču.

Poleg visoke uvozne postavke je razveseljivo tudi dejstvo, da smo prodali po vrednosti 85 % izdelkov v državi s konvertibilnimi valutami t. j. na zahod, 12 odstotkov v vzhodne države SEV in le 3 odstotke v državi tako imenovanega drugega kliringa.

Vrstni red največjih naših kupcev se domala ni spremenil. Se vedno prednjači daleč pred vsemi Zahodna Nemčija. Njej sledita po padajoči vrednosti Italija in Anglija. Na četrtem mestu so to pot ZDA, nato Vzhodna Nemčija, Iran, Sirija in kot osma Češkoslovaška. V celoti je na novembrski izvozni listi 32 držav, od tega je ELEKTROMECHANIKA sama izvozila v 22 držav.

Za posamezne organizacije je izvozni oddelek PSO tako le realiziral novembrske obveznosti:

organizacija	izpolnitev v %
Elektromehanika Kranj	79
Elementi Ljubljana	123
Elektromotorji Železniki	98
Kondenzatorji Semič	108
Aparati Ljubljana	175
Polprevodniki Trbovlje	334
Elektronika Horjul	467
Instrumenti Otoče	108
Avtomatika Pržan	55
Avtoizdelki Nova Gorica	203
Mikron Prilep	2
ZZA Ljubljana	124
RIZ Zagreb	0

USMERNIKI, Novo mesto, NAPRAVE, BAZ in PSO — vsi iz Ljubljane niso imeli v novembru planskih zadolžitve, vendar so ustvarili vzlic temu določene izvozne po-

stavke. Edino le RIZ ni izvozil prek izvoznega oddelka PSO ničesar.

Struktura izvoza se v minulem mesecu menjala. Se vedno so prevladali elektronski in elektromehanski sestavni deli, elektromotorji, števci, kinoprojektorji, telefonske avtomatske centrale, avtoelektrični deli, brivniki, instrumenti in dr.

Posamezni region izvoznega oddelka PSO so tako le izpolnili predvidene obveznosti:

region	izpolnitev v %
Severna Evropa	130
Srednja Evropa	103

Južna Evropa	147
Azija	177
Afrika	186
Turčija	15
SEV I	47
SEV II	146
SEV III	91
Severna Amerika	75
Južna Amerika	15

Seštevke izvoza v enajstih mesecih letošnjega leta znaša 10.043.606 dolarjev, pri čemer pa še ni zajet separaten izvoz organizacije RIZ Zagreb. Glede na to in, da še manjka enomesečna izvozna realizacija bomo kot vse kaže celoletno vrednost 13.082.856 dolarjev dosegli.

Marjan Kralj

Sindikata pred važnimi nalogami

Iz razgovora s predsednikom sindikata Iskrine tovarne »Elektromehanika« Kranj — tov. Jankom Košnikom — povzemamo naslednje informacije: Predsedstvo sindikata je na zadnji seji posvetilo vso skrb pravilniku o osebnih dohodkih za leto 1970, ki ga je predložila zadevna komisija. Pravilnik je bil dan samoupravnim organom in sindikalnim odborom po delovnih enotah, ki bodo o tem razpravljale na inf. sestankih.

Predsedstvo sindikata tovarne bo nato pravilnik in predloge ponovno vzelo v pretres, svoje mnenje in predloge pa bo posredovalo samoupravnim organom tovarne.

V tem mesecu bodo tudi aktualne razprave o statutu tovarne pri čemer bo sindikat akter sestankov, diskusij in predlogov. Na prvi seji bo sprejet tudi sklep o izobraževanju sindikalnih kadrov.

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ

razglašja

naslednji prosti delovni mesti:

1. VISJI KONSTRUKTOR I v konstrukciji orodja

2. MOJSTER II v kontroli duroplastov v obratu EMI

POGOJI:

pod tč. 1: diplomirani strojni inženir s štiritletno ustrežno prakso;

pod tč. 2: VK kontrolor s petletno ustrežno prakso ali KV kontrolor z desetletno ustrežno prakso.

Pismene prijave pošljite na kadroviski oddelek tovarne do 25. decembra 1969.

ISKRA, TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV,

Ljubljana
v ZP Iskra — Kranj

vabi k sodelovanju

- VK orodjarje
- KV ključavničarje
- za ključavničarsko-kleparska dela

Nastop je zaželen takoj.

Pogoj za sprejem na delo je uspešno opravljeno poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo ponudbe ali se osebno zglašijo v kadroviskem oddelku tovarne, Ljubljana, Savska c. 3.

ISKRA — ELEKTROMECHANIKA KRANJ

razglašja

naslednja prosta delovna mesta:

1. VODJA OBDELOVALNICE v obratu EMI;
2. PROJEKTANT I. v tehnični službi — odsek za projektiranje;
3. MOJSTER I. za skupno izdelavo vpenjalnih orodij in priprav v orodjarni;

POGOJI:

pod tč. 1: strojni tehnik s šestletno prakso;

pod tč. 2: strojni tehnik s triletno prakso;

pod tč. 3: srednja strokovna izobrazba s šestletno prakso;

Pismene prijave pošljite na kadroviski oddelek tovarne do 17. dec. 1969.

ISKRA TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV

V ZP ISKRA — KRANJ

LJUBLJANA — SAVSKA CESTA 3

vabi k sodelovanju

VEČJE ŠTEVILO DELAVK

za priučitev v strojni delavnici in montaži

Pogoji:

— končana osemletka

— starost do 35 let

— uspešno končano poskusno delo

Kandidati naj pošljejo prošnje ali se osebno zglašijo v kadroviskem oddelku tovarne, Ljubljana, Savska c. 3.

Neizkoriščena dejavnost

● ZAKAJ ZANEMARJAJO NAJCENEJSO IN HKRATI NAJUČINKOVITEJSO PROPAGANDO
● OKVIRNI NAČRT DEJAVNOSTI ZA NASLEDNJE LETO ●

Novinarska dejavnost navzven — tako imenovani public relation — je pri nas zelo malo upoštevana in hkrati zelo malo izkoriščena. Čeprav vsak količnik ekonomsko razgledan človek ve, da brez učinkovite propagandno-reklamne dejavnosti ni uspešne prodaje, ni ugleda podjetja, to izhodiščno dejstvo še ni prodrlo v zavest organizacij. Pri nas se še vedno naslanja na prastaro pravilo, ki že zdavnaj ne velja več, da se dobro blago samo hvali in da je za propagando škoda vsakega denarja. Toda kako dolgo bomo s takim načinom poslovanja še zadrževali konkurenco? Ne dolgo. Ko bo prepozno, bo tarnanje o za vedno izgubljenih priložnostih enako »zvonenju po točiči«. Kajti novinarska dejavnost ne temelji na enkratni akciji, marveč na trajni povezavi potrošnikov s podjetjem, na trajnem in sistematičnem povečevanju ugleda podjetja in njegovih organizacij.

Pri vsakem velikem organizacijsko dobro urejenem proizvodnem ali trgovinskem podjetju je novinarska dejavnost natanko preštudirana, vsklajena s poslovno politiko podjetja in programsko načrtovana vsaj za določen čas, npr. enega poslovnega leta.

Osnovo za načrt novinarske propagandne dejavnosti nakazujejo podatki in smernice službe za raziskavo tržišča, o poslovnih politikah, njenih spremembah in dopolnitvah pa vodstva organizacij in ZP. Medtem ko podatki raziskave tržišča ugotavljajo konjunkturo oziroma stagnacijo prodaje za posamezne izdelke, zaloge, dejavnost konkurenčnih podjetij, skratka vse podatke o tržišču doma in na tujem, zasledujejo napotki vodstva organizacij in ZP več ali manj le situacijske dogodke, ki jih ni moč za daljše obdobje prognozirati in s tem načrtovati.

Ker smo službo za raziskavo tržišča že v zametku likvidirali, njene naloge pa ni prevzel nihče, so izostali nepotrebni osnovni podatki in tako se mora novinarska propagandna dejavnost naslanjati le na splošne podatke in smernice vodstev organizacij in delno ZP.

POMEN NOVinarsKE PROPAGANDNE DEJAVNOSTI IN NJEN OBSEG

Novinarska dejavnost je v svojem bistvu najučinkovitejša in hkrati najcenejša reklamna propagandna dejavnost usmerjena naravnost k

potrošniku. Kot medije uporabljamo dnevno in strokovno časopisje, radio, TV, redkeje tudi film, podobno kot reklamna dejavnost, vendar se bistveno razlikuje od nje, ki načrtuje reklamne oglase, reklamne akcije itd. Najučinkovitejša je zategadelj, ker je nevsiljiva in sploh ne daje videza reklame, po drugi plati pa je tudi najcenejša, ker se jo da v neki meri posredovati brez plačila, kot redakcijski material.

Njena dejavnost je proti pričakovanju zelo široka. Zajema sestavo najrazličnejših člankov, reportaž, opisov uporabnosti in prednosti posameznih naših izdelkov, opise poslovnih dogodkov v organizacijah in podjetjih, objavljanje intervjujev, prirejanje tiskovnih konferenc, fotografiranje vseh dogodkov in obiskov v organizacijah in posebej ZP, preskrbo zunanjih novinarjev s podatki in fotografijami o dejavnosti našega podjetja, odgovarjanje na pritožbe pisma bralcev, polemiziranje v časopisju o slahernih dejavnosti ali temi, ki zadeva naše podjetje oziroma za katero čutimo nek interes itd. Pri vsem tem se razteza dejavnost tudi izven meja naše države, ker lahko učinkovito podpre ali utre pot izvozu naših izdelkov.

OSNOVNA DIFERENCIACIJA DEJAVNOSTI

V osnovi se deli dejavnost najprej na institucionalno propagando t. j. propagando o dejavnosti podjetja nasploh in dejavnosti za posamezne

organizacije. Medtem ko stroški propagande za posamezne organizacije bremene le-te, poravnava stroške institucionalne propagande v glavnem PSO. Razmejitev stroškov je tod vedno sporna, čeprav ima vsak korist od dejavnosti.

Specifično se deli propagandna novinarska dejavnost v propagando izdelkov kot strokovna tehnična dejavnost v specializiranem strokovnem časopisju in poljudno znanstvenih oddajah radia in TV in splošna ali polstrokovna dejavnost, ki jo objavlja dnevno časopisje, pa tudi radio in TV, vendar v drugih oddajah. Stroge meje med obema sicer ni, ker se mnogokrat obe prelivata, vendar je njena diferenciacija nastala bolj zaradi tega, ker je prvo treba po večini plačati sicer po ugodnejši tarifi kot reklamo — drugo pa po navadi sploh ne in je v dokajšnji meri zastoj. Pri redakcijah tistih periodičnih listov, kjer ima ISKRA celoletne pogodbe zaradi reklamnih akcij, pa se da doseči vzporedne brezplačne objave kot redakcijski material.

Seveda pa koncentracija propagandne dejavnosti na enem mestu za celotno ZP in spretnost pri načrtovanju propagandnih poslov v veliki meri ublažita stroške za novinarsko propagandno dejavnost.

SMERNICE ZA DEJAVNOST V NASLEDNJEM LETU

V zadnjih letih, oziroma natančneje, odkar je bilo ustanovljeno združeno podjetje, smo močno zanemarili novinarsko propagandno dejavnost. To se nam na vsakem koraku pozna. Ugled našega podjetja je upadel, vzlic vsakoletnemu porastu fizične proizvodnje, integraciji in velikem izvozu. Sorazmerno majhno podjetje GORENJE iz Velenja s tipično montažno proizvodnjo žanje večji ugled samo zaradi dognane načrtne novinarske propagandne dejavnosti in vzporedne reklame. Če hočemo v prihodnje razbiti pritisk konkurence, pridobiti potrošnike in zlasti strokovnjake, ki naše izdelke in naprave načrtujejo, bomo morali razviti v prihodnjem letu široko novinarsko propagandno dejavnost, ki v primerjavi z ostalimi mediji najmanj bremeni naše organizacije s stroški. Računati pri tem, da naj PSO poravnava za to dejavnost vse stroške, je iluzorno, ker odstopljeni rabati niso predvideni za to dejavnost in ne krijejo niti stroškov reklame. Organizacije bodo morale predvideti nekaj izdatkov za to dejavnost posebej.

Sestavljen načrt novinarske propagandne dejavnosti predvideva za naslednje leto zelo povečano aktivnost v prid vseh organizacij. Težišče dela naj bi bilo v prihodnje v objavah v strokovnem in dnevnem časopisju. Vsak novi izdelek bo treba novinarsko obdelati in ga prikazati z vsemi tehničnimi karakteristikami, prednostmi, uporabo itd. in s fotografijami. Največ objav bi bilo o tem v strokovnem časopisju. Če upoštevamo, da navaja letošnji gospodarski plan podjetja proizvodnjo 668 vrst izdelkov, bo treba obdelati najmanj 100 vrst v naslednjem letu, pri čemer so upoštevani tudi tisti izdelki iz sedanje proizvodnje, kjer je zastala prodaja.

Hkrati s tem načrtom bi zelo povečali reportažno dejavnost o posameznih organizacijah oziroma obratih. Reportaže o slehernem našem obratu bi zelo popestrile časopisje in povečale ugled in zaupanje v našo proizvodnjo.

Dejavnost institucionalne propagande za celotno podjetje in prav tako za čisto po sedanjem načrtu približno izvozno dejavnost bi ostala na letošnji ravni, pri čemer informacije o poslovnih dogodkih in obiskih niso upoštevane, ker se jih ne da terminsko predvidevati, so pa vrsto let od primera do primera več ali manj uspešno prikazane v javnosti.

Kako likvidirati minimalne dohodke

V treh mesecih sredj tega leta več kot 2200 delavcev iz 19 podjetij v SR Hrvatski ni prejelo niti minimalnih dohodkov. V Sloveniji je bilo pet takšnih organizacij s približno sto delavci, v Črni gori deset (okrog 900 delavcev), v BiH 39 z več tisoči delavcev... Po nepopolnih podatkih je bilo v isti situaciji v Srbiji okrog trideset, a v Makedoniji več kot 170 z 11.000 zaposlenimi.

Nekateri so prejeli zaslužek z enomesečno zamudo, so pa tudi podjetja, v katerih delavci niso prejeli plač tudi po več mesecev.

Ta pojav, ki je v očitnem nasprotju z zakonitimi pred-

KAKSNI STROŠKI NAJ BI BREMENILI ORGANIZACIJE

Načrt novinarske propagandne dejavnosti za naslednje leto sloni na obremenitvah posameznih organizacij. Izračun temelji na letošnji bruto proizvodnji, brez slehernega povečanja. Čeprav je stopnja povečane proizvodnje vsako leto približno 30 % večja, rast povsod ne bo enaka, zato je bilo najrealnejše nasloniti se na letošnjo proizvodnjo.

Vsaka organizacija z izjemo ORODJARNE bi prispevala za kritje stroškov 0,28 promila od svoje bruto proizvodnje. PSO in NO bi upoštevali kot eno organizacijo, vendar gre pri tem samo za dejavnost servisov, BAŽ in industrijskih prodajal. Prodaja v vseh štirih prodajnih sektorjih PSO je vključena v ustreznih organizacijah.

Svojo postavko ima tudi ZZA, ZP pa delež v institucionalni propagandi z določenim zneskom.

Realizacija tega načrta v prihodnjem letu bi pomenila odločen korak naprej pri povečanju ugleda podjetja in posebej posameznih organizacij, dala pa bi hkrati tudi solidno podporo prodaji naših izdelkov doma in na tujem.

Marjan Kralj

pisih, ki jamčijo vsakemu delavcu — celo v primeru, ko je njegova organizacija v brezizhodni situaciji — minimalni zaslužek iz sklada skupnih rezerv, ima različno (Dalje na 8. strani)

K enotni politiki na tržišču

V okviru začrtanih konceptov k ustvaritvi enotne trgovinske hiše Iskre v okviru Združenega podjetja so bila v zadnjih tednih pogajanja med predstavniki Nabavne organizacije in Prodajno servisne organizacije zaradi razčiščenja vprašanja integracije obeh trgovinskih organizacij. Dosežen je bil načelni sporazum in izdelana potrebna dokumentacija, to je predlog spremembe statuta Prodajno servisne organizacije v smislu spremembe dosedanje firme v Iskra-Commerce, razširitve poslovanja in njene nadaljnje racionalizacije, pri čemer je zamišljeno, da bo Nabavna organizacija postala del Iskra-Commerce s statusom samostojne organizacije združenega dela. Imela bo pravico pridobivanja in delitve dohodka, ustvarjati svoje sklade ter druge pravice in obveznosti, ki bodo določene v posebni statusni pogodbi. Dokumentacija je bila predložena organom upravljanja obeh organizacij, ki bodo zavzeli svoja stališča in dali predlog v razpravo članom svojih kolektivov. O zadevi bomo obširneje še poročali. M. K.

Ustanovni občni zbor Planinskega društva ISKRA bo 19. decembra ob 17. uri v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova ulica 4, soba 16 v prvem nadstropju

Ljubitelji planin pridite!

Telefonija je bodočnost

»Elektromehanike«

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tudi tov. Gorjanc se je strinjal, da je ZK premalo informirana in bi morala informacija ob vsaki problematiki biti takojšnja in izčrpna.

V razpravo se je vključil tudi tov. Roman Albreht, ki je obravnaval vlogo ZK v našem samoupravnem socializmu, ter vlogo ZK v tovarni. Njegove glavne misli pa so bile naslednje:

Pohvalil je kritičnost obravnavne problematike ZK v tovarni in obravnave problematike tovarne same. V nadaljevanju pa je dejal: »Bile so zmotne in sovražne teorije, da je ZK in članstvo ZK privatna zadeva vsakega posameznika, treba pa je pustiti samoupravljanju prosto pot. Toda ZK je tista zavestna družbeno politična sila delavskega razreda, ki zavestno usmerja celotno našo družbo v samoupravni socializem, to pomeni usvariti samoupravno družbo na socialističnih osnovah.

Samoupravljanje je danes ideja, s katero se ukvarja ves napreden svet. Proizvodnja danes zahteva mislečega človeka, zato je rešitev proizvodnih (in ne samo proizvodnih) odnosov le v samoupravljanju, ne pa v avtokratskih režimih vodenja (avtokracija = samovoljna in nasilna vlada posameznika). Zato ZK poziva: Kdor je pripravljen biti bitko za samoupravni socializem, temu je mesto v ZK! Le demoralizirani birokrati danes še trdijo, da v samoupravljanju ni rešitve. Zato mora ZK prekiniti samo s sprejemanjem resolucij in preiti v akcijo in močno delovanje za odpravo sedanjih težav. Dogovoriti in sporazumeti se moramo za skupen program tudi v tovarni, za skupne akcije — ko pa se zanje zmenimo, moramo pa dogovore izpolnjevati in vztrajati na njihovem izvrševanju.

Na IX. kongresu ZKJ smo se dogovorili, da postane samoupravljanje prevladujoč faktor naše socialistične sedanjosti. Naš napredek je mogoč samo v poglobljanju samoupravljanja, kar pa zahteva tudi več poslovnosti, več znanja, več kvalificiranega vodenja. Zato moramo v izvršilne organe izvoliti najspodobnejše člane kolektiva (ne pa izbirati na osnovi šolske izobrazbe).

Samoupravljanje je neodtujljiva pravica vsakega delavca, in to: neposredno samoupravljanje. DS (in članstvo v DS) pomeni samo določeno funkcijo samoupravljanja. Samoupravne pravice se torej delegirajo od spodaj navzgor, in ne obratno, kar zmotno mislijo mnogokateri.

Na vprašanje tov. Hribarja, kakšno je stališče tov. Albrehta do »poslovnih odborov« je tov. Albreht približno izjavil naslednje:

»Mene ime »Poslovni odbor« ne moti, kajti važna je njegova vsebina, njegove pri-

stojnosti, važna je njegova funkcija.

Obstaja vprašanje: Ali je PO kolegialno telo (posvetovalno telo) generalnega direktorja, potem člane v celoti izbira direktor sam. Če pa je PO izvršni organ Delavskega sveta, potem mora biti voljen od DS. Načeloma mora imeti vsakdo možnost biti izvoljen v PO, vendar, smatram, da tja spadajo najbolj sposobni člani kolektiva.

Konferenca je nato sprejela sklep o organiziranosti ZK Iskre (za območje občine Kranja), poslovnik o delu konference ZK, poslovnik o delu sekretariata ZK.

Konferenca je nato z javnim glasovanjem izvolila svoje nove organe, sekretariat, komisije (ekonomsko, za samoupravljanje ter organizacijsko kadrovsko) in za nove-

ga sekretarja tovariša Staneta Miheliča.

Na svečan način so bili sprejeti v članstvo ZK naslednji tovariši:

Peter Kobal, dipl. ing., Zdravko Gorjanc, psiholog, Milena Kavčič in Fani Godnič, ki jim je v spomin na ta dan novi sekretar konferenec tov. Mihalič čestital in izročil partijske knjižice ter knjigo 6. kongres ZKS s posvetilom.

Program dela, ki je bil delegatom predložen kot predlog je bil na konferenci sprejet z nalogo, da ga novi sekretariat dopolni ter pošlje vsem oddelkom ZK Iskra na področju občine Kranj, da ga prouči s svojimi člani ter delujejo in svoje delo usmerjajo v smislu sprejetega programa dela.

Igor Slavec

Kaj bo jutri?

Pred seboj imam poročilo in informacije občine Kranj za 9 mesecev leta 1969. Gospodarstvo in negospodarstvo. Razmišljam.

ISKRA, KJE SI? 10 let že doživljam tvoje pester reorganizacije, integracije, pa spet organizacije, gledam vžiganje in ugašanje petokrake ISKRE v resnici in na kranjskem nebotičniku; gledam in doživljam, a še vedno ne vem KAJ SI ISKRA?

Osebnih dohodki. Povprečje za obdobje januar — september 1969 — ISKRA na 50. mestu med gospodarskimi organizacijami (za september celo na 52. mestu). Med vsemi 137 delovnimi organizacijami kranjske občine pa na 116. mestu. Za nami so le še: Kranjske opekarne, Tekstilindus, Konfekcija Triglav, Kmetijska zadruga Cerklje, Kmetijska zadruga Naklo, Tapetništvo, Pleskarstvo, Obrtno podjetje Cerklje, Zavod invalidske delavnice, Planinsko-gostinsko podjetje Krvavec, Restavracija ISKRA, Okrepčevalnica Planika in Društvo upokoencev gospodarskih organizacij, od negospodarskih pa: Gorenjski muzej, VVZ Golnik, Zavod za vzdrževanje športnih objektov, PD Jezerško, TD Kranj, Klub gospodarstvenikov Kranj, Občinski strelski odbor, Dom invalidov in borcev. No, in če tu izznamemo Tekstilindus s 3.171 zaposlenimi za katerega težave vemo, ostane 20 organizacij s 714 zaposlenimi, kar predstavlja samo 15 % zaposlenih v naši tovarni. Predstavljamo 21,0 % zaposlenih v občini Kranj, ustvarili pa smo 22,4 % dobička ali konkretno v kranjski ISKRI smo ustvarili v 9 mesecih toliko dobička, kot 8.616 zaposlenih v Savi, Tekstilindusu, Planiki, KZK, LIK, TOSO, Exoterm, v Kranjskih opekah, Konfekciji Triglav in Centralu.

Ali ni tukaj neko nesorazmerje? Ali nismo bolj papeški, kot papež sam?

Razmišljam in berem dalje. V 9. mesecih se je hrana podražila za 10,8 %, tekstilni izdelki in obutev za 14 %, pohištvo za 37,3 %, stanovanja in storitve za 16,1 %, kurjava za 12,9 %.

Elektro je dvignil plače za 37,9 %, TOSO za 43 %, LIK za 23 %, konfekcija Triglav za 27,8 %, Creina za 24,9 %, Gorenjska kreditna banka za 34,6 % in ISKRA za 10,4 %, Kovinar (ki dela z izgubo) 11,4 %.

Jasno mi je zakaj izgubljam ljudi, zakaj odhajajo pravi štokovnjaki. Koliko jih je že odšlo, prosim molčimo!

Tolažim se. Drugo leto se predvideva povečanje za določen procent, vendar (si pravim), se govori, da bo ta procent nekoliko nižji zaradi zadnjih dogodkov v orodjarstvu. Vprašujem se, kolikšen bo ta procent, če se najde v tovarni še ena, dve ali celo več orodjarov?

Ali ne razmetujemo svojih sil in sredstev preveč navzven v razne Avtomacije, ZTO, Marketinge, Commerce in ne vem, kaj se bo še kdaj spomnil, da poizkusimo s tisto narodno na ustih: »Če bo pa tisto ratalo?«

Primer: V zadnji (ne vem, če je zadnja) številki ISKRE berem: Ustanovili bomo Planinsko društvo ISKRA, za kar smo namenili 50.000 din, kar pa verjetno ne bo dovolj. Kot star športni delavec sem prvi za to, toda če po drugi strani leži dnevno v letošnjem letu za nekaj 100.000 din materiala na carini, zaradi tega, ker ni dinarskega kritja — proizvodnja stoji (naj stoji!), sem proti Planinskemu društvu in proti vsem nepotrebnim izdatkom. Kranjska ISKRA je s 43 % 9-mesečne plačane realizacije daleč na zadnjem mestu v občini in verjetno tudi v republiki.

ZAKAJ? KJE SO VZROKI ZA VSE TO? KAJ BO JUTRI?

Tako ne moremo več in tudi ne smemo!

Anton Roblek, ATN

Uspešen november

Proizvodnja v mesecu novembru je bila v Tovarni električnih aparatov zelo zadovoljiva, čeprav je bil start neugoden in je bila tudi njena raven nižja kot v predhodnem mesecu. — Mesečni dinamični načrt je bil prekoračen in tudi kumulativa je malenkost iznad 100, Enota 600 je že dosegla in preseгла svojo letno obvezo po letnem načrtu za 6,59 %. — Ob takšnih uspehih smemo upravičeno računati, da bo tudi skupni proizvodni načrt tovarne v decembru dosežen.

Po izredno visoki realizaciji v oktobru je bil začetek meseca novembra malo obetajoč. Povečala se je namreč problematika oskrbe z reprodukcijskimi gradivi, posebno z onimi iz uvoza. S tem pa smo marsikje zamudili roke pri lansiranju delovnih nalogov za montaže. V mnogih primerih nalogi niso bili v popolnosti pokriti z gradivom in sestavnimi deli, kar je tudi pri vzstavljenih delovnih nalogih povečalo določene težave in nepotrebne izgube razpoložljivega delovnega časa. Tudi občutni bolezenski izpadi so že na začetku probleme še povečali in jih nato več ali manj povzročali do zaključka meseca.

Toda kolektiv Tovarne električnih aparatov je napel vse sile in kljub vsem težavam mesečno proizvodnjo zaključil zelo uspešno. Naloga za domače tržišče je presegel, tako da je indeks v tej grupi 105,14. Kazalnik kumulative je tukaj 100,32 %. Za potrebe izvoza pa je bila mesečna naloga izpolnjena s 111,92 %, dočim tukaj kumulativa z novembrom ni dosežena, saj je kazalnik izpolnitve le 97,23 %. Skupaj — tako za doma, kot za tujino, pa je mesečna obveza izpolnjena 105,76 %, kumulativa pa je dosežena s 100,09 %.

Po posameznih grupah izdelkov pa ugotavljamo največji preseg v skupini stikalnih aparatov, kjer je kazalnik 456,07 % za mesec november in 199,31 % za kumulativo. Stikalne aparate konstantno presegamo, ker je bil proizvodni načrt postavljen dokaj nizko, potrebe pa so precej večje. Tako smo morali prvotni načrt nekoliko rebalansirati, posebno z dodatno nabavo gradiv. Zaradi dokajšnje konjunktive in relativno nizkega obsega v strukturi celotnega proizvodnega načrta, so tukaj presegli hitro dosegljivi in niso tako realni, kot bi lahko sklepali po golih številkah kazalnikov.

V mesecu novembru so bile zelo ugodno izpolnjene tudi zadolžitve v proizvodnji industrijskih elektronskih naprav, kjer je kazalnik 287,16 %, dočim kumulative še nismo uspeli ujeti in jo ugotavljamo samo z ineditom 98,53. Ugodni mesečni realizaciji je prispeval doprinos zaostankov in uspešna finalizacija naprav, ki je zahtevala dolge proizvodne cikle.

V tej skupini je bil predviden tudi manjši izvoz, vendar ga doslej nismo realizirali zaradi zmanjšanih potreb in zaradi zakasnelega osvajanjanja novih izdelkov. V no-

vembru pa smo le uspeli tudi na tem področju storiti prve korake in izpolnili 16,69 odstotno predvidene naloge, kar je tudi pri kumulativi dvignilo kazalnik na 5,61 odstotka.

Najmočnejša skupina zaščitnih relejev elementov avtomatike in signalnih naprav je bila v novembru za potrebe domačega trga zelo slabo realizirana, saj smo izpolnili samo 76,72 % mesečne naloge, kar da 93,26 % kumulative. Izpad je nastal predvsem na področju SV naprav za železnico, ker kooperant iz inozemstva ni poslal pravočasno in kompletirano sestavne dele za nove izdelke s tega področja. Naloga za izvoz je bila nasprotno v mesecu zelo uspešno opravljena, saj je kazalnik izpolnitve 134,91 %, pozitiven pa je z 111,97 % tudi kazalnik kumulative.

Skupina zaščitnih relejev, elementov avtomatike in SV naprav je po svojem deležu v proizvodnji najmočnejša in za uspešno realizacijo najpomembnejša grupa. Zato ji bomo morali posebno v decembru posvetiti največjo skrb, če bomo hoteli tudi leto uspešno zaključiti.

Upamo, da bo na tem področju, zlasti enota 600 zaradi obširno zastavljene proizvodnje, ki je zahtevala daljše proizvodne cikle, lahko v decembru dosegla izredne uspehe in s tem pripomogla prekoračenju letnega proizvodnega načrta v celoti.

Poudariti moramo namreč, da je enota 500 svojo letno zadolžitve izpolnila že v novembru in jo do konca meseca prekoračila še za 6,59 %. K temu uspehu, s katerim je dočakala praznik republike, ji želimo čestitati in ji tudi s tem člankom dati priznanje.

Upamo, da se bo tudi ta enota v decembru potrudila, kako bi naskok še povečala in leto zaključila z več kot 15 % prekoračitvijo letne naloge.

Zavedati se moramo, da bo materialna problematika še težja, posebno na tistih področjih, kjer je letni načrt že dosežen in kjer že koristimo pravzaprav prehodne zaloge reprodukcijskih gradiv — če so le-te dovolj velike. Dodatna naročila verjetno ne bodo v celoti realizirana, saj se dobavni roki vztrajno podaljšujejo. Zato bo predvsem od operativnega sodelovanja proizvodnje in vseh služb, ki za njen nemoten potek skrbijo, odvisno, ali bomo dosegli takšen ali večji uspeh.

Ali bomo ujeli korak z razvitejšimi

Računalniki v rabi

S 120 elektronskim računalniki, t. j. s 30 računalniki na vsak milijon zaposlenih, sodi Jugoslavija po razvisti elektronske računalniške tehnike bolj na dno svetovne lestvice. Toda morda še bolj od relativne zaostalosti (ki je karakteristična tudi za druge razvitejše dežele kot npr. Češkoslovaško) bi nas morala skrbeti nepripravljenost, da bi denar, ki ga vlagamo v kompjuterizacijo resnično dobro in uspešno naložili.

Ceprav nas v določenem oziru tolaži dejstvo, da se obtožujejo, kako je veliko od njihovih 2000 računalnikov nezadostno izkoriščenih, oz. da iz njih ne iztisnejo toliko, kolikor bi lahko nudili sodobni proizvodnji ali družbeni organizaciji, to v zvezi temu ne more ublažiti naših izgub, ki izvirajo iz teh razlogov.

Po določenih raziskavah izhaja, da so v Jugoslaviji instalirani računalniki v prvem letu njihovega dela največkrat nezadostno izkoriščeni in da nudijo lastniku komaj petino svoje zmogljivosti. Organizacije, ki so usposobile ljudi in organizirale delo svojih elektronskih računalnikov v dveh izmenah so tako redke, da bi jih lahko preštel na prste. A računalnik — tako pravijo — daje od sebe ravno toliko, kolikor od njega zahvevajo in kakršne naloge mu pripravijo.

Jenih že okrog 3.000 računalnikov, ki popolnoma obvladajo tehnološki proces v proizvodnji. Kot na splošno v kompjuterizaciji, vodijo tudi na tem področju Američani; v njihovi deželi je vgrajena ena tretina procesnih računalnikov na našem planetu. Velike industrijske države kot Japonska, Velika Britanija in Francija imajo istočasno v svojih industrijskih obratih komaj po 200 do 300 računalnikov.

Uporaba računalnikov ima veliko vrednost v tehnični in tehnološki pripravi dela, pri znanstvenih raziskavah glede najgospodarnejšega in najučinkovitejšega načina transporta, pri izbiri optimalnega sortimenta proizvodnje, pri reševanju problemov na področju finančne politike, pri kalkuliranju in raziskavi tržišča, pri evidenci, kontroli in spremljanju obveznosti, pri obračunu zaslužkov itd.

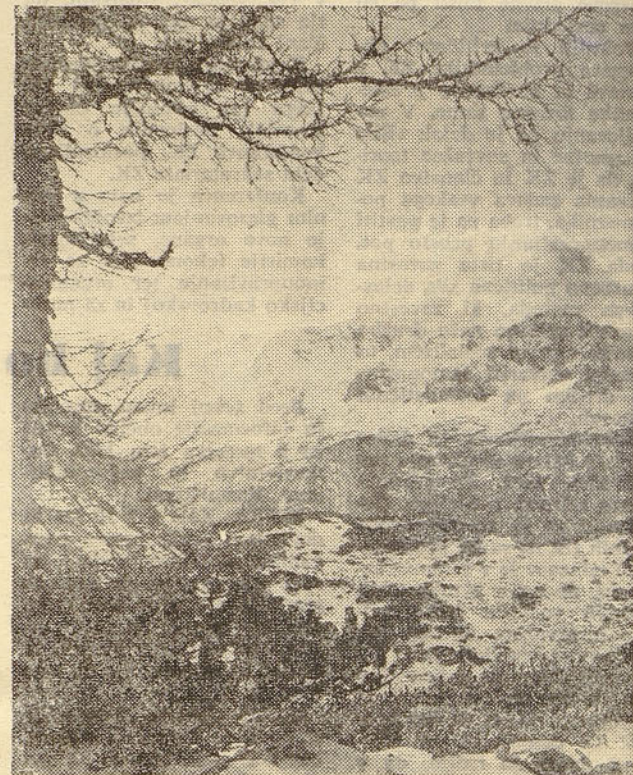
prej izdelanem detajlnem programu!), da podjetja več vlagajo v končno fazo obdelave podatkov. Pri tem se ne ozirajo dovolj na dejstvo, da je treba mehanizirati najprej fazo zbiranja in prve obdelave podatkov. Zato se večkrat dogaja, da kapacitete računalnikov niso zadostno izkoriščene.

Druga tendenca se kaže v tem, da se sredstva vlagajo v takšne računalnike, ki omogočajo »nadgraditev« sistema, t. j. da se razvijajo močnejši elektronsko-računalniški centri, ki obdelujejo podatke za večje število delovnih organizacij. Prednost takšnega ravnanja je v tem, da odpadejo na posamezne porabnike manjši stroški pri nabavi skupne kompjuterizacije. Prvi tako je olajšano usposabljanje kadrov, pa tudi računalnike je mogoče precej racionalneje izkoriščati.

Imamo tudi primere, da nabavljajo računalnike posamezne organizacije za svojo rabo. Pri tem gre za sistema manjših kapacitet. Vzrok je baje prihranek v denarju ali pa želja, da se lastni podatki obdelujejo v lastni hiši, češ, da se zavarujejo poslovne tajnosti.

Praksa drugod po svetu pa demantira takšen postopek: kajti znano je, da je poceni lasten računalnik vedno dražji od dragega skupinskega. Pravtako niso znani primeri, da bi zaradi izdanih poslovnih tajnosti propadlo podjetje, ki obdeluje podatke na istem računalniku z drugimi podjetji.

	1965	1967	Število rač. na milijon prebivalcev
Združene države Amerike		39.516	586
Svica			205
Holandija		553	142
Francija		2.208	126
ZR Nemčija		2.959	125
Svedska			122
V. Britanija		2.252	118
SSSR	3.500		40
Jugoslavija (l. 1969)		(120)	30

Vse zainteresirane planince zadnjič opozarjamo, da bo ustanovni občni zbor planinskega društva ZP ISKRA v petek, 19. decembra, ob 17. uri v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova 4, soba 16 v prvem nadstropju. Posebnih vabil iniciativni odbor ni poslal.

Ustanovni občni zbor Planinskega društva ISKRA bo 19. decembra ob 17. uri v Domu sindikatov v Ljubljani, Dalmatinova ulica 4, soba 16 v prvem nadstropju

Ljubitelji planin pridite

Do lune, pa tudi do dohodkov

Ni dvoma, da se z nekaj mesečnih tečajev in površnimi pripravami ne morejo pripraviti strokovnjaki, ki bodo v stanju popolnoma izkoristiti fantastične možnosti elektronskih računalnikov. Ni neznano, da je prav elektronski računalnik pripeljal človeka na mesec. Strokovnjaki ameriške firme Sperry Rand ugotavljajo — ne brez samozadovoljnosti — da je človek stopil na drugi planet v precejšnji meri po njihovi zaslugi, oziroma njihovega računalnika UNIVAC.

Seveda pa je za računalnike dovolj dela tudi na našem planetu. Kajti če so pravilno programirani, preprečujejo vsako subjektivnost v operaciji, za katero so namenjeni. Računajo, da je po svetu v industrijske postrojbe vgra-

Vsak korak, ki ga pri usmerjanju na racionalno izkoriščanje računalnikov in kompjuterizacije opustimo danes, se maščuje danes in jutri. Zaradi tega terja kompjuterizacija pri nas boljše organizacije družbenih prizadevanj; ne samo v pripravi strokovnjakov, temveč v pospeševanju kompjuterizacije na splošno.

V 1969. letu — 100 milijonov za računalnike

Vrednost nabavljenih računalnikov v letošnjem letu je še enkrat večja od lanske; to pomeni, da bo do konca 1969. leta vloženi v računalnike okrog 100 milijonov novih dinarjev. Če bo načrtovana nabava še desetih novih računalnikov uresničena, potem bo omenjena vrednost močno presežena.

Podatki odkrivajo tendenco (proces kompjuterizacije v Jugoslaviji ne temelji na vna-

Iniciativni odbor za organizacijo planinskega društva ZP ISKRA je na svoji prvi seji sprožil akcijo za

razstavo planinskih fotografij članov ZP ISKRA

Razstava bo potujoča in jo bomo prikazali v zimski sezoni v vseh organizacijah ZP ISKRA.

Pogoji za sodelovanje:

- Na razstavi lahko sodeluje vsak član kolektiva z neomejenim številom fotografij črno-bele ali barvne tehnike, s fotografijami, ki zajemajo tematiko planinstva, alpinizma, jamarstva, Gorske reševalne službe, Gorske straže, taborništvu itd.
- Najmanjši format poslanih fotografij je 13 x 18 ali 18 x 24 cm.
- Rok za dostavo fotografij (v izjemnem primeru tudi nega tiva) je 30. december 1969.

Strokovna komisija bo na sami razstavi izbrala za nagrade

5 fotografij črno-bele in 3 fotografije barvne tehnike.

Zagotovljene so možnosti za odkup nekaterih nagrajenih ali nenagrajenih fotografij!

Na tretji seji iniciativnega odbora za organizacijo planinskega društva ZP ISKRA so člani sprejeli tudi dodatni predlog po katerem:

RAZŠIRJAJO RAZSTAVO PLANINSKIH FOTOGRAFIJ ČLANOV ZP ISKRA SE NA BARVNE DIAPOZITIVE VSEH FORMATOV

Tudi zanje veljajo isti pogoji za sodelovanje, nagrade pa bo podelila posebna komisija za to vrsto fotografskih posnetkov posebej.

Vabimo sodelavce naše ISKRE, fotografske amaterje, da se brez bojzani ker niso profesionalni fotografi odločijo za sodelovanje in čimprej pošljejo svoje posnetke tov. Marjanu Verniku v ZZA.

Izveščki iz sklepov samoupravnih organov

ELEKTROMEHANIKA

SKLEPI 13. SEJE UO (28. 11. 1969)

Upravni odbor je obravnaval osnutke splošnih aktov tovarne:

- a) statut tovarne
- b) pravilnik o delovnih razmerjih tovarne
- c) pravilnik o delitvi OD in jih posreduje v obravnavo obratom in službam.

a) V predlogu statuta tovarne je UO sprejel naslednje popravke:

— čl. 23, 8. alineja se dopolni: »in oskrbovanje z energijo.«

— čl. 26, tč. C se črta prva alineja: »službo kvalitete« in se doda nova točka z vpisom dejavnosti službe kvalitete: »služba kvalitete, ki združuje:

- študij in uvajanje kontrolnih metod
- nadzorne organe
- vhodno kontrolo
- analitsko dejavnost«

— čl. 40, tč. 0 se doda še tč. 5 — pogoji za delovno mesto šefa službe kvalitete: »za šefa službe kvalitete: strojne ali elektro smeri«

— čl. 78, tč. b se v drugem odstavku črta stavek: »Pomočnik direktorja je obenem šef tehničnih služb.«

— čl. 149 se popravi drugi stavek, ki se pravilno glasi: »Samovoljna zapustitev se smatra tudi, če delavec nedvoumno izrazi, da zapuša delovno razmerje, ali če se iz njegovega vedenja da sklapati, da zapuša delo.«

b) Na predlog pravilnika o delovnih razmerjih UO ni imel pripomb.

c) Predlog o spremembi in dopolnitvi pravilnika o delitvi OD ne obsega sprememb sistematizacije oz. vrednotenja posameznih kategorij dela in delovnih mest, ampak bo to predmet posebne obravnave na upravnem odboru, po sprejetju tega pravilnika.

Vsi predlogi za spremembo osebne ocene in sistematizacije delovnih mest, ki so že vloženi ali bodo še prispeli, se obravnavajo, ko bo veljal novi pravilnik.

Vse navedene splošne akte morajo obravnavati obrati in službe ter do 13. decembra sporočiti tajništvu organov upravljanja svoje pripombe oz. predloge.

V kolikor predlogi ne bodo upoštevani, bodo predlagatelji dobili odgovor.

Upravni odbor je obravnaval pravilnik o organizaciji in poslovanju notranje arbitraže v ZP Iskra Kranj in na predlog nima pripomb.

UO je sprejel na znanje informacijo o tezah statuta ZP Iskra Kranj.

UO je obravnaval spremembe in dopolnitve pogodbe o pravicah in dolžnostih organizacij ZP Iskra Kranj ter na točke a, b in c nima pripomb in se strinja s tekstom, ki je naveden v dodatku k pogodbi.

Za tč. d pa predlaga UO, da se ne sklepa posebna pogodba s PSO in NO, temveč, da se po 1. 1. 1970 sklene enotna pogodba za nabavo in prodajo s Trgovsko hišo Iskri.

Predlog za delavski svet bo izdelan naknadno.

UO je potrdil dodatek k pogodbi med Iskro Elektromehanika in PSO za prodajo proizvodov za prihodnje obdobje petih let. Dodatek k pogodbi se potrjuje kot osnova za garancijo PSO Iskri Elektromehanika pri najetju dolgoročnega kredita.

Upravni odbor je sklenil, da bo 30. decembra slavnostno zasedanje delavskega sveta, na katerem bodo »jubilatno dvajsetletnega dela v tovarni podeljene spominske ure. Ta dan imajo jubilatni izredni plačani dopust (brez odbitka stimulacije za prisotnost na delu).

Nadalje je UO tudi sklenil, da bo na slavnostno zasedanje DS povabljen tudi Albin Felc, kapetan hokejske državne reprezentance z Jesenic in nagrajen s kinoprojektorjem.

ZAVOD ZA AVTOMATIZACIJO

SKLEPI 6. SEJE SVETA ZZA (26. 11. 1969)

Na vlogo izvršnega odbora sindikalne podružnice ZZA zoper sklep o kolektivnem dopustu, svet ZZA odloči, da bo ponovno sklepal o načinu koriščenja letnega dopusta za leto 1970 na svoji naslednji seji. Odgovorne službe zadalži da izdelajo nov predlog in pri tem upoštevajo umestne pripombe na sklep sveta Zavoda o kolektivnem dopustu.

Ker je finansiranje CAOP za leto 1970 problematično, se Zavod obvezuje, da bo izpolnjeval določila pogodbe o dolgoročnem sodelovanju, ki sta jo podpisala direktor ZZA in direktor CAOP 3. junija 1969 in sicer za nedolžen čas.

Po tej pogodbi bo ZZA plačeval CAOP redno mesečno svoj delež za kritje njegovih stroškov poslovanja po predračunu in sicer na osnovi deleža dela, ki ga bo po programu opravil CAOP za ZZA. Po tem programu bo ZZA v letu 1970 prešel na strojno obdelavo na naslednjih področjih:

- a) obračun OD
- b) obračun skladišč — materiala
- c) obračun stroškov

č) obračun oz. evidenca saldantov kupcev

d) evidenca in obračun osnovnih sredstev

e) eventualno še druga manjša dela.

Po predračunu stroškov CAOP za leto 1970 se bo cena izdelavne ure zvišala od sedanjih 38,50 din (planirano 33,00) na cca 60,00 N din. Zato bo tudi vrednost nalog oz. višina našega deleža ne glede na obseg dela že nominalno nekoliko večja v letu 1970 (1969 je 8,5 milij. din, v letu 1970 cca 10 milij. S din).

Tak sklep sprejema svet ZZA ob pogoju, da bodo tudi vse ostale organizacije v sestavu ZP, razen Elektromehanika, podpisale pogodbo o dolgoročnem sodelovanju s CAOP, ker sicer ni zajamčeno njegovo nemoteno poslovanje ZZA ne soglašajo s tem, da bi se stroški CAOP krili samo iz prispevkov zainteresiranih (discipliniranih) organizacij v sestavu ZP. V takem primeru ta sklep (obveznost) ne velja in ZZA bo omejil svoje sodelovanje s CAOP same na posamezna naročila proti sprotnemu dogovoru o ceni vsakega naročila.

Svet ZZA je vzel na znanje poročilo o poslovanju za mesec oktober 1969 in sprejel priporočila kolegija glede višine izplačila OD iz sredstev poslovnega uspeha.

Svet ZZA potrjuje spremembe oz. dopolnitve pogodbe o pravicah in dolžnostih med organizacijami v sestavu ZP ISKRA tako kot so bile predložene od strokovnih služb ZP ISKRA.

Svet ZZA je obravnaval ugovor na sklep o določitvi točk za obračun OD Lipoglavšek Staneta, dipl. str. inž. — vodje oddelka za standardizacijo in tipizacijo v STS ter vprašanje na rangiranje oddelka v ZZA. Svet ZZA je zavrnil oba ugovora z ozirom na mnenje komisije UO ZP ISKRA za dejavnost 1 in 2, ki ga je dala o delu tega oddelka in oceno komisije pristojnih vodilnih delavcev ZZA ter sprejel tolmačenje za rangiranje oddelka kot pravilno.

AVTOELEKTRIKA

SKLEPI 12. SEJE UO (28. 11. 1969)

Na podlagi 9. člena Zakona o knjigovodstvu delovnih organizacij (Uradni list SFRJ št. 48/68), je upravni odbor sprejel naslednji sklep o imenovanju komisij za popis vseh sredstev in virov sredstev po stanju na dan 31. decembra 1969. leta.

Komisija lahko prično z delom takoj, končati pa morajo popis najkasneje do 5. januarja 1970.

Spremembo rokov pri popisu posameznih sredstev la-

hko določi le šef finančnega sektorja.

Vse komisije, ki začno popisovati sredstva pred oz. po 31. decembru 1969, morajo vnesti v popisne liste vse naknadne spremembe o popisanih sredstvih na podlagi prejemnih in izdajnih dokumentov tako, da bo izkazano končno stanje na dan 31. decembra 1969.

Centralna inventurna komisija pripravi plan dela sporazumno s šefom finančnega sektorja in seznanji z njim vse komisije pred začetkom popisa. Centralna komisija tudi koordinira delo vseh popisnih komisij.

Centralna in vse ostale komisije morajo na svojih sestankih, na katerih je govor o programu dela ali problematiki pri popisu, sestavljati zapisnike, ki bodo sestavni doli popisnih listov oziroma inventurnega elaborata.

Popisne komisije tudi ocenijo vrednost popisanih sredstev in ugotovijo razlike med ugotovljenim stanjem pri popisu in med stanjem v knjigovodstvu.

Popisne komisije morajo sestaviti poročilo o opravljenem popisu in sestaviti predloge za likvidacijo ugotovlje-

nih razlik o stanju sredstev. Celotni inventurni elaborat mora biti dan v obravnavo upravnemu odboru najkasneje do sobote 24. januarja 1970.

Vse popisne komisije opravljajo svoje delo na podlagi organizacijskega predpisa »NAVODILO ZA LETNO INVENTURO«, ki ga bo izdal organizacijski biro. Organizacijski biro bo tudi tolmačil navodila.

Predsedniki in člani komisij so odgovorni za pravilno ugotovitev stanja sredstev in njihovih virov, za pravilno sestavljanje popisnih listov, za pravočasnost inventure in za pravilnost poročila o inventuri.

Predsednik centralne inventurne komisije je pooblaščen zamenjati člane ali predsednike posameznih popisnih komisij v izjemnih primerih (boleznj ali pd.).

Odločbo prejme predsednik centralne inventurne komisije, kakor tudi predsednik vseh popisnih komisij.

Upravni odbor je v šolski svet pri Elektrogospodarskem šolskem centru »Branko Brelih« v Novi Gorici ponovno imenoval tov Karla Brenčiča.

ISKRA — TOVARNA RADIJSKIH SPREJEMNIKOV SEZANA

V ZP ISKRA KRANJ

Razpisuje prosta delovna mesta:

1. VODJA TEHNIČNO PROIZVODNEGA SEKTORJA

Pogoji:
Visoka ali višja šola elektrotehniške šibkotočne smeri, 3 leta primerne prakse v elektro stroki ali srednja elektrotehniška šibkotočne smeri, 10 let primerne prakse v elektro stroki in v vsakem primeru aktivno znanje enega svetovnega jezika.

2. VODJA KOMERCIALNO FINANČNEGA SEKTORJA

Pogoji:
Visoka ali višja šola ekonomske smeri, 3 leta primerne komercialno finančne prakse ali srednja šola ekonomske smeri, 10 let primerne komercialno finančne prakse in v vsakem primeru aktivno znanje enega svetovnega jezika.

3. TEHNOLOG PANOGE za panoge montaže RA in podsestave ter VF elementov.

Pogoji:
Visoka ali višja šola elektro ali strojne smeri, 3 leta primerne prakse, ali srednja šola elektro in strojne stroke, 8 let primerne prakse.

4. TEHNOLOG za področje tehnologije montaže in obdelave mehanskih elementov.

Pogoji:
Višja šola elektro ali strojne smeri, 3 leta primerne prakse ali srednja šola elektro ali strojne smeri, 8 let primerne prakse.

5. 2 TEHNOLOGA SS za delo na področju izdelave transformatorjev, izdelave RA in podsestavov

Pogoji:
Srednja šola elektro smeri za šibki ali jaki tok ali strojne smeri, 3 leta prakse.

OD po pravilniku o delitvi osebnega dohodka oziroma po dogovoru. Pod točko 1 in 2 je na razpolago družinsko stanovanje. Na vsa delovna mesta se lahko prijavi-jo tudi začetniki, ki bi jim nudili vso strokovno pomoč in bi tako pridobili ustrezno prakso ali specializacijo. Kandidati morajo imeti odslužen vojaški rok.

Kandidati naj svoje ponudbe pošljejo na naslov: Iskra, Tovarna radijskih sprejemnikov Sezana. Vlogi mora vsak kandidat priložiti še dokazilo o izobrazbi.

Kje so prostori za nove zvezze

Kriza, ali preprosto povedano, prenasičenost, sta pripeljali do tega, da ni dovolj frekvenc (izraženo v enotah, s pomočjo katerih je izvršena delitev spektra), da bi se omogočila razširitev služb, ki uporabljajo radijske valove: medmestnih telefonskih zvez, dvokanalnih radijskih zvez, navigacijskih postaj za ladje in letala, radio astronomije in satelitskih komunikacij.

Četudi za sedaj razne vrste zvez ne povzročajo prevelikih motenj — kaj se bo zgodilo čez nekaj let, ko bodo prišli v rabo veliko močnejši telekomunikacijski sateliti, ki so sposobni opravljati radijski prenos za javnost in ne samo za velike specialne antene. Zaenkrat niso za satelitske komunikacije rezervirane nobene posebne frekvence: zanje morajo biti pripravljena območja, ki jih dodeljujejo za rabo na Zemlji.

Mednarodna zveza za telekomunikacije (ITU) bo imela konferenco za dodelitev stalnih območij za satelite. Toda manjkajo izkušnje, da bi na tem področju lahko zaželeli napredek. Nekateri menijo, da se signali satelitov ne morejo sprejemati v velikih mestih, ne da bi s tem prekinili televizijske in satelitske zvezze. Nasprotno pa se »Hughes Aircraft Company« hvali, da je sprejemala takšne zvezze s pomočjo sprejemnika z veliko zračno anteno na strehi neke zgradbe blizu letališča v Los Angelesu brez motenj in s katerekoli strani.

Toda največja prenasičenost je ravno v komercialno najbolj zaželenem delu frekvenčnega spektra; na področju VHF (zelo visoke frekvence). Ti signali so primerni tako za televizijo kot za taksi radijske zvezze; valovi imajo zadostno dolžino, da jih je mogoče sprejemati s pomočjo cenovnih naprav znotraj radiusa 30 milj, ali približno znotraj zone vele-mest. Obstajata dva koncepta glede nadaljnjega razvoja, da bi se rešil problem zadušitve VHF obsega. Po enem konceptu je bil dosežen uspeh z zmanjšanjem števila in širine območja, ki je potrebno za dvokanalne radijske zvezze od 100 kHz na 10 ali 12 kHz. Drugi koncept pa skuša rešiti ta problem s pomočjo konstrukcije opreme, ki bi bila cenejša v rabi znotraj UHF (ultra visoka frekvenca) območja.

V teku dolgotrajnih prizadevanj bo mogoče rešiti problem prenasičenja frekvenčnega spektra z uporabo zelo kratkih radijskih valov, ki so na gornjem koncu spektra. V teku zadnjih desetih let se je povečala zgornja mejna vrednost frekvenčne-

ga spektra (ki ga dodeljuje ITU) od 30 milijard ciklov (hercov) na 40 milijard ciklov. Te takoimenovane ekstravisoke frekvence uporabljajo za zvezo zemlja—zrak — vrsta zvez, ki je neobhodna za radio teleskope, satelite in letalsko navigacijo.

Lepša stran frekvenčnega spektra je vsebovana v tem, da je v smeri proti »vrhu« čedalje več prostega prostora. Nad mikrovalovi so milimetrski valovi, v valovnem območju, ki je devetkrat širše od celotnega frekvenčnega spektra, ki je danes v rabi. Motnje pri teh zelo kratkih valovih so iste kot pri televizijskih valovih, včasih pa tudi večje; ti valovi se ne širijo okrog zgradb in lahko jih absorbirajo druga telesa — prah, dež in oblaki. Edini način za rešitev velike kapacitete milimetrskih valov je v tem, da jih emitiramo prek cevi, ki jih položimo v zemljo.

To bo eden od načinov, ki zagotovijo nemoteno delovanje notranjega mestnega telefonskega in televizijskega prometa za nekaj desetletij — torej s pomočjo valovodov, vkopanih v zemljo. To bo razbremenilo zračni prostor za tiste radijske službe, ki ne povezujejo dveh fiksnih točk in ki ne morejo uporabljati emitiranja prek kablov. Istočasno bo to povzročilo dramatično povečanje kanalov, ki so potrebni za službe kot je na primer telefonska služba, ki se uporabljajo v čedalje večjem obsegu.

Nastaja pa veliko vprašanje, če bo mogoče uporabiti z uspehom valovode še prej, preden bodo pripravljene za rabo laserji. Nad območjem milimetrskih valov frekvenčnega spektra so svetlobni valovi. Signale je mogoče pošiljati prek svetlobnega snopa, kar bi enkrat za vselej rešilo vprašanje pomarjkanja frekvenc. Na ta način bi lahko dobili tisoče televizijskih kanalov. Poštni laboratoriji v Dolis Hillu delajo z kositernimi upogljivimi kablji, ki so tanki kot vrčica za trnek; vsak od njih pa lahko prenaša 25 televizijskih barvnih kanalov. Toda določeni ljudje v laboratorijih »American Telephon and Telegraph, s Bell« sodijo, da valovodi ne bodo nikoli spajali nacionalno televizijsko mrežo; to vlogo bodo prevzeli — laserji.

MI

Kako likvidirati minimalne dohodke

(Nadaljevanje s 4 strani) poreklo. Veliko delovnih organizacij je prišlo v situacijo, da ne morejo izplačati zaslužek zaradi nelikvidnosti. Toda zelo pogosto ni to edini vzrok. Veliko podjetij se ra- je odreče minimalnim zaslužkom iz fonda skupnih rezerv, kot pa da bi prišla na slab glas in izgubila zaupanje poslovnih partnerjev.

Preveč preprosto bi bilo spravljati vse takšne primere v sfero skrbi za ugled. V mnogih primerih gre verjetno tudi za drobne račune posameznikov na vodilnih mestih, ki niso pokazali uspehov v svojem delu, zato se boje, da ne bi ob začetku razprav o minimalnem dohodku prišlo na vrsto tudi njihovo delo.

V celotni situaciji ne smemo podcenjevati tudi druge činitele. Razen naštetih je v prvi polovici leta izplačevalo okrog 400 delovnih organizacij s 760.000 delavci samo minimalne dohodke. Značilno je, da je med temi več kot 100 organizacij s prek 50.000 zaposlenimi s področja rudarstva in industrije — to je s področij, kjer so težave z

modernizacijo največje. Ni brez posledic tudi dejstvo, da se v zadnjih letih nenehno zmanjšuje delež podjetij v neto-produktu. In tako se objektivne pomanjkljivosti s stališča podjetja, ki pa niso vedno objektivne s stališča celotne družbe, prepletajo s pomanjkljivostmi v delovni organizaciji. Njihov rezultat so težave v poslovanju, ki se preje ali kasneje odražajo na zaslužkih, nakar povzročajo škodljive politične posledice, ki bi se jim dalo izogniti.

Predlog Zveznega izvršnega sveta, da se minimalni zaslužki oprostijo davčev, nakar pa je treba — če je podjetje v izgubi — obvezno razpravljati o sposobnosti vodilne ekipe, bo v določeni meri vplival v smeri popraviljanja situacije v podjetjih. Prepotrebno pa je uresničiti načelne sklepe in predpostavke družbenega načrta o delitvi nacionalnega dohodka. Kajti brez krepitve materialne baze samoupravljanja in brez modernizacije našega gospodarstva ni mogoče preprečiti izgube in katastrofalno nizke zaslužke, ki jih le-te povzročajo.

LM-

ANKETA

OB USTANOVITVI PLANINSKEGA DRUŠTVA ZP ISKRA

Ime in priimek .....

zaposlen v .....

zasebni naslov .....

sem član planinskega društva .....

želim biti član PD ZP Iskra .....

Včlanil bi še ..... članov

Ustanovnega občnega zbora PD ZP Iskra se bom — ne bom udeležil.

Anketo, prosimo, pošljite tov. Razboršku na naslov: ISKRA — propaganda — Ljubljana, Titova 50

PRODAJNO SERVISNA ORGANIZACIJA, LJUBLJANA

Kotnikova 6 — v Združenem podjetju Iskra Kranj sprejme v redno delovno razmerje več sodelavcev na naslednja delovna mesta:

- 1. ANALITIKA — PLANERJA**
  - za dela na področju cen in analiz
  - VS II. ali I. stopnje ekonomske smeri,
  - znanje enega svetovnega jezika
- 2. TEHNIČNEGA REFERENTA**
  - za dela na področju električnih orodij in gospodinjstkih strojev,
  - VS I stopnje elektro — jaki tok, oz. SS TSS — jaki tok,
  - zaželeno praksa;
- 3. REFERENTA**
  - za dela na področju financ,
  - ESS;
- 4. KORESPONDENTA**
  - ESS,
  - zaželeno znanje nemškega jezika;
- 5. DAKTILOGRAFA**
  - končana osemletka,
  - aktivno znanje strojepisja;
- 6. KURIRJA**
  - končana osemletka
  - vozniški izpit B kategorije,
  - odslužen vojaški rok.

Osebnih dohodkov v naši organizaciji določa Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Cenjene ponudbe prosimo pošljite na naslov ZP »ISKRA«, Prodajno servisna organizacija, kadrovska služba, Ljubljana, Masarykova 15.

ZAHVALA

ob smrti mojega dobrega očeta

FRANCA PERČIČA

se iskreno zahvaljujem vsem za izraze sožalja in spremstvo na njegovi zadnji poti, sodelavcem iz Splošno-tehničnega sektorja ZZA pa tudi za poklonjeni venec

sin Franc Perčič

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

MARIJE FILIPIČIČ

se iskreno zahvaljujem sodelavcem obrata ATN — GPP — skladišče relejev tovarne »Elektromehanika« Kranj za izraze sožalja in podarjeno cvetje.

sin Anton Filipičič

ISKRA — glasilo delovne kolektiva Iskra, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj